

Ta dolinica je bila nagajivi vaški otročadi najbolj priljubljena. Saj so tu frfrolali vselej najlepši metuljčki, brzeli najredkejši brošči in dehtele najlepše cvetice. Tudi on gav Milko je vedel za ta prijazni kraj.

Milko je bil sinček premožne gospe-udove, ki se je bila preselila iz mesta v to tiho vasico pred dvema letoma. Imel je baškar sedem let in je obiskaval dvorazredno vaško šolo. Bil je sicer živ, a ne hudoben. Nestrpno je hitel danes proti dolinici; saj je ni videl že od lanske jeseni.

V dolini mu je bil znan vsak grm, slednje drevo, celo vsak kamen. Takoj je zapazil solnčečo se kuščarico. Urno izvleče iz žepa nožiček in si vreže v grmu dolgo šibo — pa hajd nad kuščarico! Tihotapsko se priplazi blizu in — švrk! ravno čez glavo brezskrbni revici, ki se ni mogla pravočasno umakniti. Še enkrat pogleda kuščarica v jasne solnčne žarke, trese se, usta ji pordeči kri, zvije se krčevito in pogine.

Nekam tesno je bilo Milku pri srcu, ko je gledal smrtni boj nedolžne stvarce. Žal mu je bilo, da ji je končal mlado življenje. A kar je bilo, je bilo. Skoro solza mu je silila v oči.

Prišla pa mu je rešilna misel, ki mu je za hip utešila očitajočo vest.

Kuščarico nese gospodu učitelju, ki jo dene v špirit in v svrhu pouka uvrsti v naravoslovno zbirko.

*Hasan.*

## Listje in cvetje.

### Iz zaklada naših pregovorov.

#### 26. Pomlad in mladost sta enakih lastnost.

Oj, spomlad! Kdo bi te mogel po vrednosti opisati! Najboljši pesniki so te opevali že tolikrat in s toliko navdušenostjo, pa te še niso dovolj proslavili! Še drugi bodo prihajali za njimi in te bodo poveličevali z novim vznosom! In ti, ljuba mladost, nisi manj mikavna, nič manj krasna. Tudi tebe se ne naveliča slaviti navdušenost najboljših pisateljev in pesnikov.

Nikar torej ne pričakuj, mladi čitatelj, da bi mogel jaz na majhnem prostoru rešiti nalogo, katere še niso mogli dovršiti najspretnější umetniki, namreč po vrednosti opisati prevzvišeni predmet, ki ga izraža naš pregovor. Zato se moram omejiti le na nekatere najvažnejše reči.

Kaj pa je v spomlad tako čarobnega, da nam je tako zelo všeč, in kaj pri mladini tako izrednega, da nam je tako prikupna?

I. Spomlad je čas prenovljenja. Zima je bila takorekoč zamorila vse življenje v naravi, spomlad pa je zopet vzbuja. Mnoge rastline in cvetice vzrastó kar na novo iz semena, druge pa, ki so prezimile, oblečejo novo krasno obleko, novo nežno zelenje, novo pestro cvetje. Ej, kako se ti ponaša mladolična narava v tej divni obleki! O, kolikrat smo jo že videli, pa se nam vendar vsako leto zdi zopet tako nepopisno krasna! — Tudi v mladosti je vse novo. Le polagoma rastó in se krepé dušne in telesne moči. Telo se mora vsega kretanja in delovanja še le privaditi — na novo. Spomin, razum, volja, vse je še kakor nepopisan košček papirja: vse, kar otrok vidi, je — novo; vse, kar sliši, mu je — novo; kar hoče znati, se mora naučiti — na novo; lepотије, katerih smo se odrasli že naveličali, otroka očarajo — na novo; mične pravljice in povesti, ki se nam odraslim zdé že tako vsakdanje, mlado srce kar „požira“ — na novo itd. In kako lepo in mikavno je tudi samo ob sebi to mlado življenje!

II. Hitro in bujno je spomladno življenje. Poglej na vrt, poglej na njivo, opazuj log in gozd: kako se hitro vzdigujejo te male bilke, kako se krepko raztezajo mlade vejice in vršički. Zato je pa tudi tako velika škoda, če spomlad ni ugodna: kar je narava zamudila

v spomladi, tega kar ne more nadomestiti po leti ali jeseni. — Urno in krepko se tudi odseda dušno in telesno delo v mladosti; toda če se je zanemaril mlad človek, pozneje težko popravi zamudo. Mlade lenobe navadno ne more več popraviti stara pridnost. Posebej moram še opozoriti na to, da tudi hudobija jako hitro napreduje v mladih letih, ako se ji krepko ne ustavljajo mlade moči. Zato je treba spomladi pridno pleti, napačne izrastke odstranjati, krivine poravnati itd.

III. Vse t a k o r a h l o, n e ž n o - j e s p o m l a d i ! Cvet, če se ga le dotakneš, je že zgubil svojo prvotno lepoto; mladi odrastki se tako lahko no odkrhnejo; že majhna slanica napravi občutno škodo; še spomladni veter ne sme pihati na vsa usta, da kaj ne pokvari. Vendar je nekoliko hladu in zmernegeta vetra neizogibno potreba, da se utrdi mlado rastlinje, sicer bi se ne moglo ustavljati poletni vročini in hujšim viharjem. V obče se cpačuje, da mala škoda se v kratkem poravna; hud mraz in večja uima pa tako uniči mlado rast in nežno cvetje, da poznejši čas ne more nič več popraviti spomladne nesreče. Enako je tudi pri človeku v mladosti vse tako rahlo, šibko in občutljivo. Že telesno življenje je treba tako zelo negovati, a omehkuženje mu je zopet tako kvarno. In kako lahko se rani ali celo ugonobi dušna lepota v tej nežni dobi! Res je, da se manjše napake lažje in hitreje dajo odpraviti v mladosti nego pozneje; a večje hudobije pa lahko tako zelo pokvarijo mlado srce, da se ne dá nikdar več ozdraviti. Oj, bodite čuječi o pravem času!

IV. Nad vse dragoceno pa je veselje lepe spomladi in ljube — nedolžne mladosti!

### Nove knjige in listi.

**Marjetice.** Nabrane nežni mladini. Uredil in založil Alojzij Merhar. V Ljubljani. Tiskala Katol. Tiskarna. 1902. — Cena: broširano 60 v., kart. 80 v., v platnu 1 K 10 v., eleg. 1 K 80 v. — Isti marljiv gospodje pridružil se jim je še g. A. Orehek), ki so bili lani za velikonočne praznike tako lepo okrasili naš "Vrtec", so letos posebno knjigo podali naši mladini za pirihe. V prvem delu podaje ta vrta mladinska knjižica šopek nežnih pesmic, katere je zložil izdajatelj sam, ki nam je že dobro znan z imenom Silvin Sardenko. Prepričani smo, da jih bodo dobri otroci nele čitali in zopet čitali, marveč se jih še mnogo naučili na pamet. Pri drugih spisih nam posebno ugaja živahnost in mikavnost, pa to, da se tako blagodejno ozirajo na življenje v naravi. Jako primeren je tudi naslov; želeli bi le še kako lepo cvetko iz cerkvenega življenja, ker na tem polju raste še posebno krasne marjetice. To se vé, da kar najtopleje priporočamo mladini in mladino ljubom te lepe cvetke.

### Vprašanja in odgovori.

3. **Zakaj je letos velika noč tako zgodaj?** Velika noč je vsled določila I. cerkvenega zbora v Niceji l. 325 vsako leto prvo nedeljo po spomladnem ščipu. — Spomlad se pr čne 21. marcija. Vzeti pratiko in poišči prvi ščip, ki pride za tem dnevom, t. j. 24. marcija ob 4. uri 19 min. zjutraj; ta dan pa je ponedeljek, torej je šele nastopna nedelja velikonočna. Izračunaj, kdaj bi moral primeroma biti ščip, ko bi bila velika noč zelo pozno, n. pr. na dan sv. Marka.

4. **Kako naj si pomaga, kdor si hoče hitro in za stalno zapomniti imena 12 apostolov?**

Kdor nima dobrega spomina, si mora poiskati kake primerne opore, da si zapomni

več imen po vrsti. Pri našem vprašanju morda tako-le: a) Najprej sta na vrsti prvaka apostolov, sv. Peter in Pavel; b) Petrov brat Andrej; c) dva druga brata Jakob in Janez; č) nadalje po pratiki: 21. dec. Tomaž, I. majnika Jakob in Filip (vrsta obratna!), v avgustu Jernej, v septembru Matej, v oktobru isti dan Simon in Tadej.

Odgonetka zastavic v št. 3:

### Gospod.

Prav so uganili: Fatur Slavko, Ivan in Kristina, učenci na Rakcu; Gregor Jožef, dijak v Novem mestu; Muri Ignacij, Stare Jernej, Zakeh Herman, Kos Konrad, dijaki v Kranju; Praprotnik Nežka v Braslovčah; Kostanješek Anica v St. Jerneju; Tomše Ana, učenka V. razr. na Dunaju; Chrobath Fr. Vilfan Matevž, dijak v Kranju; Keršič Cecilija v Podbrezji; Štirin Ivanka, Porenta Ivana, Pokorn Mimi, Završnik Tonček, Janc Mičica, Jenko Ivanka, Rani Cilka, učenke V. razr., Žirovnik Hanči, Verdin Polonca in Ribnik Mici, učenke IV. razr. vnanje petrazredne uršulnske šole v Škofji Loki; Kocipec I. in Stih Lud., učenca III. razr. v Svetinjah pri Ormožu; učenci in učenke III. razreda v Planini; Viher Maks, nadučitelj sin v Vuzenici; Tršar Ivanka, učenka III. razreda m. š. pri č. uršulnikah v Ljubljani; Pušenjak, učenka Ana Cvena; Svetina Tonček, Slavo in Frana, učenci v Pliberku; Ronas Milica, učenka v Celju. Jetcenc Marica, Travnar Milka, Kavčič Danica, Jager Olga, Anžlovar Mar., Pezdč Mar., učenke mešč. šole, Dietrich Mar., Jankovič Pepika, učenci ljud. šole pri č. uršulnikah v Škofji Loki.

### Listnina uredništva.

**Ratislav:** Smo prebrali, pa ni godno za natis. Tudi po vsebini ni za Vrtec. Poprimite se lažjih opisov otroškega življenja. — **Igor O.:** Premalo zanimivo. Enake binkeštne nesreče so bile že nebrojokrat boljše opisane. Tudi igrokaz ni poraben. Razen zabijanja žebelj in razvika ne zapletka. — **I. M.:** Naj Vam ne bo žal za tem "pesniškim" blagom! Vse je šlo skozi rešeto... Zmožni ste pač kaj boljšega. — **Fr.:** Hvala Vam! Vrlo dalje. — **Osajski:** Nekaj prav porabnega, drugo — no saj znate; dan ni dnevu enak. Bog Vas živi!

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripraviški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.